

‘Gezegend bent U Heer’: liturgisch-theologische reflecties over de liturgie van de zegeningen.

1. ZEGENEN VANUIT DE BIJBELSE EN JOODSE TRADITIE

- zegenen en de schepping

‘Nadat de aanspraken van al deze letters terzijde geschoven waren, naderde de letter Bet de Enige, gezegend zij Hij, en toen hij voor Hem stond bad hij: ‘O, Heer van de wereld! Moge het uw wil zijn de wereld te scheppen door middel van mij. Alle bewoners van de wereld bidden immers elke dag tot U door mij te noemen, wanneer zij zeggen:’ Gezegend zij de Heer voor altijd. Amen en Amen.’ De Enige, gezegend zij Hij, voldeed onmiddellijk aan het verzoek van Bet. Hij sprak: ‘gezegend hij die komt in de Naam van de Heer.’ En hij schiep de wereld door Bet, zoals geschreven staat: ‘Beresjit/God schiep de hemel en de aarde.’

(Carmine De Sante, *Het gebed van Israël*, Gooi & Sticht, 1989, p. 46)

- De joodse traditie: het Achttiengebed

Het Achttiengebed

Gezegend bent u, Heer onze God en God van onze vaders: God van Abraham, God van Izak en God van Jakob.

Grote, machtige en ontzagwekkende God, allerhoogste God, die weldaden verricht en het al tot zijn bezit vormt,

die de weldaden der vaders gedenkt en de zonen van hun zonen een verlosser brengt, ter wille van zijn Naam, in liefde. Koning, helper, bevrijder en schild.

Gezegend bent U, Heer, Abrahams schild.

U bent machtig voor altijd, Heer, U doet doden leven, groot bent u in bevrijden; die in verbondenheid het leven onderhoudt, in grote barmhartigheid doden doet leven, vallende steunt, zieken geneest en geboeiden losmaakt en zijn trouw gestand doet aan hen die slapen in het stof.

Wie is als U, Heer van machtige daden, en wie is U gelijk, Koning die doodt en doet leven en bevrijding laat ontspruiten.

Getrouw bent u in het doen leven van doden.

Gezegend bent U, Heer, die de doden doet leven.

Heilig bent u en heilig is uw Naam en heiligen loven U elke dag.

Gezegend bent U, Heer, de heilige God.

U begenadigt de mens met weten en leert de sterveling inzicht. Begenadig ons van U wentwege met weten, inzicht en verstand.

Gezegend bent U, Heer, die begenadigt met weten.

Doe ons omkeren, onze Vader, tot uw Thora en breng ons nader, onze Koning, tot uw dienst en voer ons in volledige omkeer terug tot voor uw aangezicht.

Gezegend bent U, Heer, die de omkeer wil.

Vergeef ons, onze Vader, want wij schoten tekort, scheld ons kwijt, onze Koning, want wij misdreven; want kwijtscheldend en vergevend bent u.

Gezegend bent U, Heer, Genadige, die zoveel vergeeft.

Zie onze ellende en strijd onze strijd en verlos ons snel, ter wille van uw Naam; want een sterke verlosser bent u.

Gezegend bent U, Heer, Israëls verlosser.

Genees ons, Heer, dan zijn wij genezen, bevrijd ons, dan zijn wij bevrijd, want U bent onze lof. En breng volledige genezing voor al onze slagen, want een God, een Koning, (en) een trouw barmhartig geneesheer bent U.

Gezegend bent U, Heer, die de zieken van zijn volk Israël geneest.

Zegen voor ons, Heer onze God, dit jaar en al wat het opbrengt ten goede. Geef zegen op het aangezicht van de akker en verzadig ons uit uw goed, en zegen ons jaar als de goede jaren.

Gezegend bent U, Heer, die de jaren zegent.

Blaas de grote bazuin voor onze vrijheid en steek op het teken voor de inzameling van onze ballingen, en zamel ons tezamen in uit de vier hoeken van de aarde.

Gezegend bent U, Heer, die inzamelt de verstrooiden van zijn volk Israël.

Doe terugkeren onze rechters als eertijds en onze raadgevers als in het begin en laat smart en zuchten van ons wijken. Wees Koning over ons, U Heer alleen, in weldadigheid en erbarmen, en geef ons recht met gerechtigheid en wettelijkheid,

Gezegend bent U, Heer, Koning, die liefheeft gerechtigheid en recht.

En laat er voor de lasteraars geen hoop zijn, en mogen alle boosdoeners in een oogwenk vergaan en zij allen snel worden uitgesneden. En de verwatenen, - ruk die snel uit, breek ze, werp ze temeer en breng ze ten val, snel, in onze dagen.

Gezegend bent U, Heer, die vijanden breekt en verwatenen ten val brengt.

Over de rechtvaardigen en over de getrouwen, over de oudsten van uw volk, het huis van Israël, over die overbleven van hun geleerden en over de rechtvaardige bekeerlingen, en over ons, worde uw erbarmen gewekt, Heer onze God.

Geef goed loon aan allen die zich echt op uw Naam verlaten, en stel ons deel met hen, en nimmer zullen wij beschaamd staan, want op U verlaten wij ons.

Gezegend bent U, Heer, stut en toeverlaat voor de rechtvaardigen.

En keer in erbarmen terug naar Jeruzalem, uw stad, en woon in haar, zoals U gesproken hebt; bouw haar, binnenkort in onze dagen, tot een bouwwerk voor altijd, en bereid in haar snel de zetel van David.

Gezegend bent U, Heer, die Jeruzalem bouwt.

De spruit van David, uw dienaar, doe die snel ontspruiten en zijn hoorn verheffe zich door uw bevrijding; want op uw bevrijding hopen wij heel de dag.

Gezegend bent U, Heer, die de hoorn der bevrijding doet ontspruiten.

Hoor ons gebed, Heer onze God, spaar ons en begenadig ons en neem in erbarmen en welwillendheid ons gebed aan, want God, een hoorder van gebeden en smekingen bent U. Laat ons, Koning, niet ledig van voor uw aangezicht terugkeren, want U hoort het gebed van uw volk Israël in erbarmen.

Gezegend bent U, Heer, die het gebed hoort.

Wees welwillend, Heer onze God, jegens uw volk Israël en hun gebed en doe de dienst terugkeren naar het binnenste van uw huis, en de vuuroffers van Israël en hun gebed, neem die in liefde welwillend aan.

Moge de dienst van uw volk Israël steeds naar uw wil zijn, en mogen onze ogen aanschouwen uw terugkeer naar Sion in erbarmen.

Gezegend bent U, Heer, die zijn Inwoning terugvoert naar Sion.

Wij danken U, dat U de Heer onze God bent en de God van onze vaders, voor altijd en immer.

Rots van ons leven, schild van onze bevrijding, dat zijt Gij van generatie tot generatie.

Wij danken U en vertellen uw lof voor ons leven dat overgegeven is in uw hand,

voor onze zielen die zijn toevertrouwd aan U, voor uw tekenen die elke dag bij ons zijn

en voor uw wonderen en goedheden te allen tijde, 's avonds, 's morgens en 's middags.

Goede, want uw erbarmen houdt niet op; Barmhartige, want uw weldaden nemen geen einde; van oudsher hopen wij op U.

En voor dit alles zij uw Naam gezegend en verheven, onze Koning, steeds voor altijd en immer, en alle levenden zullen U danken, en uw Naam in waarheid loven.

God, onze bevrijding en onze hulp.

Gezegend bent U, Heer, de Goede is uw Naam en het is heerlijk U te danken.

Stel vrede, goedheid en zegen, genade, verbondenheid en erbarmen over ons en over heel uw volk Israël.

Zegen ons, onze Vader, ons allen als één, samen in het licht van uw aangezicht,

want in het licht van uw aangezicht hebt U ons gegeven, Heer onze God,

de Thora des levens en de liefde der weldadigheid, gerechtigheid en zegen, erbarmen en leven en vrede. En goed is het in uw ogen om uw volk Israël te zegenen te allen tijde, elk uur, met uw vrede.

Gezegend bent U, Heer, die zijn volk Israël zegent met vrede.

Conclusie:

Een dieper zicht op de werkelijkheid:

'De beracha verbindt de dingen met Gods liefde, plaatst ze in zijn scheppende en zorgzame zicht. De beracha maakt het profane heilig, maakt de voorwerpen tot geschenken en de dingen tot liefdeswoorden. Door de beracha wordt de wereld een onmetelijk heiligdom, waarin men binnen kan gaan en toeven in eerbetoen en beschouwing.' (Di Sante, 51)

Een voortdurende dynamiek van lofprijzing en smeekgebed tussen God en mens.

2. LITURGISCHE-THEOLOGISCHE AANKNOPINGSPUNTEN VANUIT HET BENEDICTIONALE

De Benedictionibus, editio typica, 31 mei 1984, 544 p.

NRL, *Zegeningen uit het Romeins rituaal. Een studieuitgave*, Zeist, 1986, 142 p.

ICLZ, *Zegenen in het gezin*, Licap, Brussel, 1989, 103 p.

NRL, *Klein rituale voor de Nederlandse kerkprovincie*, 's-Hertogenbosch, 2009, 367 p.

A. Betekenis van de zegeningen volgens de inleiding (*Praenotanda*)

Pr. 6: *“Of God nu zelf zegent of door anderen, het is altijd de hulp van God die beloofd wordt, zijn genade die aangekondigd wordt, zijn trouw aan het aangegane Verbond die verkondigd wordt. En wanneer de mensen zegenen, loven ze Hem die ze verkondigen als goed en barmhartig. God verleent inderdaad zijn zegen door zijn goedheid mee te delen of aan te kondigen. De mensen zegenen God en verkondigen zijn lof door Hem dank te zeggen, door hem de eredienst en eer te brengen van hun vroomheid, en wanneer ze anderen zegenen, smeken ze om de hulp van God, ofwel over een bepaalde persoon of over een verzamelde groep mensen.”*

Pr. 9: De zegeningen *“zijn tastbare tekenen waardoor 'op een aan ieder eigen manier tegelijk wordt betekend en verwezenlijkt' de heiliging van de mensen in Christus en de verheerlijking van God die het doel vormen waarop alle andere activiteiten van de kerk zich richten.”*

Pr. 11: De zegeningen beogen *“op de eerste plaats God dankend te loven wegens zijn gaven, zijn weldaden af te smeken en de macht van de Kwade in de wereld te verwijderen”*

SC 61: *“En zo bewerkt de liturgie van de sacramenten en sacramentaliën dat voor gelovigen met de goede ingesteldheid ongeveer elke gebeurtenis in het leven geheiligd wordt door de goddelijke genade die voortvloeit uit het paasmysterie van Christus' lijden, dood en verrijzenis, waaraan alle sacramenten en sacramentaliën hun kracht ontleen. Zo is er vrijwel geen eenzaam gebruik van stoffelijke elementen dat niet gericht kan worden op de heiliging van de mens en de lofprijzing van God.”*

B. Vier krachtlijnen van het nieuwe Benedictonale

Jef Lamberts, 'Werken met het Benedictonale: een uitnodiging tot huisliturgie', in: *Tijdschrift voor liturgie* 72 (1988), 200-218.

1. Het gaat om volwaardige liturgische vieringen

Pr. 21: De woordverkondiging *“heeft als doel dat de zegening een waarachtig heilig teken wordt, dat zijn betekenis en doeltreffendheid put uit de verkonding van het woord Gods”*

Pr. 22: Het zegengebed *“heeft als doel door riten en gebeden God te loven en zijn hulp in te roepen door Christus in de heilige Geest.”*

2. De zegening is allereerst 'verheerlijking van God'

3. De aandacht voor de zichtbare tekens

Pr. 26: *“De gebaren die het meest terugkomen zijn: de uitstrekking of opheffing van de handen, de handoplegging, het kruisteken, de besprenkeling met gezegend water en de bewieroking.”*

3. De bedienaar van de zegeningen.

C. Opbouw van het dienstboek:

(overzicht overgenomen van J. Polfliet)

1. Zegeningen van personen (gezin, echtgenoten, kinderen (reeds gedoopt of nog niet gedoopt), verloofden, moeder voor de bevalling, moeder na de bevalling, bejaarden, zieken, missionarissen, catechisten, pelgrims, mensen die op reis vertrekken)
2. Zegeningen van gebouwen en mat al wat verband houdt met menselijke activiteiten (eerste steenlegging, nieuw huis, huis, nieuw seminarie, nieuw klooster, nieuwe school, nieuwe bibliotheek, nieuw ziekenhuis, winkel of bedrijfsgebouw, sporthal, vervoermiddelen, technische installaties, werkinstrumenten, dieren, velden en akkers, een bron of waterput, nieuwe oogst)
3. Zegeningen van voorwerpen voor liturgisch gebruik (doopruimte of doopvont, liturgisch meubilair, kerkportaal of deur, kruisbeeld, beeld, klok, orgel, liturgische voorwerpen, water, kruisweg, begraafplaats, graf)
4. Zegening van vroomheidsvoorwerpen van persoonlijk gebruik (water, brood, wijn, voedingsmiddelen, vuur, zee, rozenkrans, scapulier)
5. Zegening voor verschillende omstandigheden (dankzegging om verkregen weldaden, voor verschillende omstandigheden).

Zegenen van voorwerpen en magie of bezwering?

! nog geen volledig overzicht van alle zegeningen in de liturgie!

D. Structuur van een zegening

Inleiding (begroeting / openingswoord / openingsgebed)

Woorddienst (schriftlezing / psalm of lied / gebeden)

Zegengebed

Slotritus (afsluitende zegen en kruisteken)

Belangrijke rubriek: ‘de viering aanpassen aan de plaatselijke omstandigheden en die van de aanwezigen’

Zegening van verloofden:

God, U brengen wij onze lofprijzing en dank.
 Gij wekt in N. en N., uw toegewijde kinderen, liefde voor elkaar
 en Gij schikt hun leven volgens uw zachtmoedig beleid.
 Wij bidden U:
 wil hen bevestigen in hun liefde
 en hen sterk maken van hart.
 Mogen zij elkaar daardoor trouw blijven,
 U in alle omstandigheden behagen
 en in alle voorspoed toeleven naar de dag
 dat zij door het sacrament van het huwelijk
 voorgoed hun leven met elkaar delen.
 Dat vragen wij U door Christus onze Heer.
 Allen: Amen.

Orde van dienst voor de zegening van een adventskrans

Inleiding

1224a Het gebruik van adventskransen en kaarsen wijst op de bijzondere betekenis van de tijd van voorbereiding op Kerstmis, het geboortefeest van Jezus Christus, de Verlosser.

Het licht van de vier kaarsen wijst op de geleidelijke opgang naar het volle licht van de kerstnacht; licht is immers een teken van Jezus Christus, het licht van de wereld. Hij is op onze weg het licht waardoor angst verdreven en gemeenschap bevorderd wordt. De groene krans betekent leven en gemeenschap.

De adventkrans is een teken van hoop, dat niet de duisternis en de dood, maar licht en leven zullen overwinnen. Gods Zoon is immers voor ons mens geworden; door zijn dood heeft Hij voor ons alles nieuw gemaakt.

1224b De adventkrans kan gezegend worden bij het begin van de advent, bijvoorbeeld op de vooravond van, de eerste zondag van de advent. Niet alleen in de kerk, maar ook in huiselijke kring kan de adventskrans gezegend worden. De ruimte kan tijdens de plechtigheid enigszins verduisterd zijn om het teken van het licht beter tot zijn recht te laten komen.

1224c In deze viering kan zowel een priester of diaken als ook een leek voorgaan, met inachtneming van de teksten en rituelen die voor ieder staan aangegeven. Dezen zullen met behoud van de opbouw van de ritus en de belangrijkste onderdelen, de viering aanpassen aan de plaatselijke omstandigheden en die van de aanwezigen.

I. Orde van dienst voor de zegening

Openingsritus

1224d *Als de gemeenschap bijeen is, wordt eventueel een aangepast gezang bijv. een adventslied gezongen. Daarna zegt de voorganger:*

In de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest.

Allen maken het kruisteken en antwoorden: Amen.

1224e *Vervolgens begroet hij de aanwezigen met de woorden:*

De genade en vrede van Hem
 die is en die was en die komt,

zij met u allen.

Of met overeenkomstige woorden, die bij voorkeur aan de heilige Schrift ontleend zijn.

Allen: En met uw geest. Of een ander passend antwoord

1224f *Wanneer de voorganger een leek is, begroet hij de aanwezigen met de woorden:*

Laten wij onze Heer Jezus Christus
die is en die was en die komt,
eensgezind loven en prijzen.

Allen: Amen.

1224g *Daarna bereidt de voorganger de aanwezigen op de viering voor met deze of overeenkomstige bewoordingen:*

Broeders en zusters, de adventstijd is een tijd
van bijzondere voorbereiding op het kerstfeest,
het geboortefeest van onze Verlosser Jezus Christus.
De adventskrans die wij gaan zegenen,
is een godsdienstig teken en hulpmiddel
bij deze voorbereiding van Christus' komst hier op aarde.
Iedere week wordt er één kaars meer ontstoken;
dit verwijst naar onze stapsgewijze groei in het geloof;
het is een teken van onze hoop en verwachting
van het heil dat Jezus ons brengt;
het is een uitnodiging om te groeien
in de liefde voor Christus en onze naasten.
Laten wij daarom God aanroepen dat Hij ons zijn zegen schenkt
en ons begeleidt op onze levensweg.

1224h *Daarna zegt de voorganger:*

Laat ons bidden.

Allen bidden enkele ogenblikken in stilte. Dan vervolgt de voorganger:

God, wij vragen U :

luister in uw goedheid naar ons bidden.
Breng licht in de duisternis van ons hart
door de genadevolle komst van uw Zoon, Jezus Christus onze Heer.
Die met U leeft en heerst in de eeuwen der eeuwen.

Allen: Amen.

Lezing van Gods woord

1224i *Vervolgens leest een lector, een van de aanwezigen of de voorganger zelf een tekst uit de heilige Schrift, bijv.:*

Broeders en zusters, luisteren wij naar de profetie van Jesaja

Jes.9, 1 - 2b

Het volk dat ronddwaalt in het duister ziet en helder licht.

- 1 Het volk dat ronddwaalt in het donker,
ziet een helder licht;
over hen die wonen in een land vol duisternis,
gaat een stralend licht op.
- 2 Uitbundig laat Gij hen juichen
en overstelpt hen met vreugde:
zij verheugen zich voor uw aanschijn.

1224j *Ofwel*

Broeders en zusters,
luisteren wij naar de woorden van de apostel Paulus aan de Romeinen

13, 11 - 13a

Laten wij ons wapenen met het licht.

- 11 Gij kent de tijd waarin wij leven,
Gij weet dat het uur om uit de slaap te ontwaken
reeds is aangebroken.
Thans is ons heil dichterbij
dan toen wij tot het geloof kwamen.
- 12 De nacht loopt ten einde, de dag breekt aan.
Laten wij ons dus ontdoen van de werken van de duisternis
en ons wapenen met het licht.
- 13 Laten wij ons behoorlijk gedragen, als op klaarlichte dag.

Ofwel

Broeders en zusters,
luisteren wij naar de woorden van de apostel Paulus aan de christenen van Efeze

5, 8 - 9. 14

Christus' licht zal over u stralen.

- 8 Eens waart gij duisternis,
nu zijt gij licht door uw gemeenschap met de Heer.
Leeft dan ook als kinderen van het licht,
9 en de vrucht van het licht kan alleen maar zijn:
goedheid, gerechtigheid, waarheid.
- 14 Alles wat verhelderd wordt is zelf 'licht' geworden.
Zo zegt ook de hymne:
'Ontwaak, slaper, sta op uit de dood,
en Christus' licht zal over u stralen.'

1224k *Eventueel kan een antwoordpsalm gezongen of gezegd worden of een ander aangepast gezang, bijv. Ps. 24 (23).*

1224l *Daarna spreekt de voorganger eventueel de aanwezigen kort toe om de bijbellezing toe te lichten, zodat zij de betekenis van de viering met geloof verstaan.*

Gebeden

1224m *Eventueel volgt nu een gemeenschappelijk smeekgebed. De voorganger kan een passende keuze maken uit de hierna volgende intenties of er andere aan toe voegen, die beter met de gegeven omstandigheden overeenstemmen.*

God heeft zijn Zoon Jezus Christus
naar de wereld gezonden
om alle mensen te brengen tot het licht der waarheid.
Bidden wij daarom tot Hem:

Allen: Toon ons, Heer, uw barmhartigheid.

Voor de gehele kerk bidden wij
dat zij in deze tijd getuigt
van de blijde boodschap van Gods Zoon
en de weg gaat die leidt tot God.

Allen: Toon ons, Heer, uw barmhartigheid.

Voor alle volkeren en naties op aarde,
dat zij uitzien naar het ware licht
en Gods boodschap vernemen.

Allen: Toon ons, Heer, uw barmhartigheid.

Voor onze parochiegemeenschap,
dat de advent een tijd wordt van bekering en verzoening.

Allen: Toon ons, Heer, uw barmhartigheid.

Voor de gezinnen en alleenstaanden, voor jongeren en ouderen,
dat zij God zoeken in stilte en inkeer, in gebed en boete,
in barmhartigheid en naastenliefde.

Allen: Toon ons, Heer, uw barmhartigheid.

Dan volgt het zegeningsgebed; zoals hierna staat afgedrukt.

12240 *Wanneer de gebeden niet gezegd worden, zegt de voorganger voor het zegeningsgebed:*

Laat ons bidden.

Eventueel bidden allen enkele ogenblikken in stilte. Dan spreekt de voorganger het zegeningsgebed uit.

Zegeningsgebed

12240 *Als de voorganger priester of diaken is, zegt deze met uitgestrekte handen:*

Eeuwige God,
Gij laat ons, mensen, niet alleen
bij ons zoeken naar leven en vreugde.
Daarom keren wij ons bij het begin van deze advent tot U,

op wie geheel onze hoop gevestigd is.
 Wij bidden U:
 zegen + deze krans en deze kaarsen.
 Zij zijn een teken dat Gij de Heer zijt van eeuwigheid,
 aan wie ook de toekomstige tijd toebehoort.
 Zij zijn een teken van het leven
 dat wij van U verwachten;
 een teken ook dat Gij het licht zijt
 dat schijnt in de duisternis.
 Laat onze liefde toenemen
 en laat ons met een nieuwe toeleiding op zoek gaan naar U.
 Door Christus onze Heer.
Allen: Amen.

1224 p *Ofwel wanneer de voorganger geen priester of diaken is, zegt deze met gevouwen handen:*

God, Gij hebt uw Zoon gezonden,
 het licht der wereld.
 Mogen deze krans en kaarsen door uw zegen
 ons in de dagen van de advent doen denken aan Jezus Christus,
 die elke mens wil verlichten.
 Laat ons groeien in de liefde tot Christus,
 zoals wij elke dag des Heren
 aan deze krans een nieuw licht ontsteken.
 Maak ons gereed om de geboorte van uw Zoon te vieren
 en laat ons allen zijn heerlijkheid aanschouwen
 vol genade en waarheid.
 Door Christus onze Heer.
Allen: Amen.

1224 q *Vervolgens besprenkelt de voorganger de krans en de kaarsen en wordt de eerste kaars ontstoken, waarbij eventueel het lied bij het ontsteken van de kaarsen gezongen wordt.*

Slotritus

1224 r *Dan zegent de voorganger, wanneer hij priester of diaken is, het volk met de woorden:*

Moge de almachtige en barmhartige God
 u heiligen en verlichten
 door de komst van zijn eniggeboren Zoon,
 wiens wederkomst wij verwachten
 en moge Hij u vervullen met zijn zegen.
Allen: Amen.

Moge Hij u in de strijd van dit leven
 standvastig maken in het geloof,
 blijmoedig door de hoop
 en waarachtig in de liefde.
Allen: Amen.

Moge uw vreugde over de menswording van onze Verlosser
 volkomen worden, als Hij wederkomt in heerlijkheid

om u het eeuwig geluk te schenken.

Allen: Amen.

Zegene u de almachtige God,
Vader, Zoon + en heilige Geest.

Allen: Amen.

1224s *Wanneer de voorganger een leek is, zegt deze, terwijl hij een kruisteken maakt over zichzelf:*

Moge God ons vervullen met zijn zegen
nu wij uitzien naar de komst van zijn eniggeboren Zoon;
moge deze komst van de Verlosser
een onderpand zijn van de heerlijkheid
die ons geschonken wordt,
wanneer Hij wederkomt op de wolken van de hemel.

Allen: Amen.

1224t *Het verdient aanbeveling de viering met een aangepast gezang te besluiten.*

II. Korte orde van dienst

1224u *Aan het begin zegt de voorganger:*

Toon ons, Heer, uw barmhartigheid.

Allen: En schenk ons uw heil.

1224v *Eventueel bereidt de voorganger de aanwezigen voor op de viering van de zegening.*

1224w *Een van de aanwezigen of de voorganger zelf leest een tekst uit de heilige Schrift.*

Jes. 9,1

Het volk dat ronddwaalt in het donker,
ziet een helder licht;
over hen die wonen in een land vol duisternis,
gaat een stralend licht op.

1224x *Dan volgt het zegeningsgebed:*

God, Gij hebt uw Zoon gezonden,
het licht der wereld.

Mogen deze krans en kaarsen door uw zegen
ons in de dagen van de advent doen denken aan Jezus Christus,
die elke mens wil verlichten.

Laat ons groeien in de liefde tot Christus,
zoals wij elke dag des Heren
aan deze krans een nieuw licht ontsteken.

Maak ons gereed om de geboorte van uw Zoon te vieren
en laat ons allen zijn heerlijkheid aanschouwen
vol genade en waarheid.

Door Christus onze Heer.

Allen: Amen.

3. ZEGENINGEN VANDAAG?

‘Binnenperspectief’

Dooppriesterschap, kleine gemeenschappen zonder ambtelijke priesterschap, kansen voor huisliturgie

Weg van het eucharistisch monopolie en sacramentele verbreding:

*“In onze tijd [1980!] blijken sommigen een erg beperkte opvatting te hebben van de christelijke liturgie. Liturgie is voor hen de eucharistieviering in het weekend, waarover zij al dan niet tevreden zijn of waaraan zij al dan niet goede herinneringen hebben. Bij nader aandringen noemen zij dan de zeven sacramenten in strikte zin. Maar de liturgie is veel en veel breder. [...] Tot voor kort leefde dit bewustzijn van een brede liturgie nog. Wie de inhoudsopgave doorkijkt van het *Rituale Romanum* dat tot de vernieuwingen van *Vaticanum II* gebruikt werd, vindt daar zegeningen van allerlei voedingswaren, van wijngaarden en druiven, van... dieren, zowel zieke als gezonde,... van het zaad, van akkers en weiden; van zieke en gezonde kinderen, berende vrouwen en... tenslotte een ‘*benedictio ad omnia*’: een zegen die je voor wát dan ook kunt gebruiken. Er was dus weinig dat aan de aandacht van de liturgie ontsnapte. Heel de concreetheid van het menselijk leven kwam er aan de orde. De meest verschillende situaties van het menselijk bestaan werden door woord en gebaar opgenomen in de sacramentele heilsgeschiedenis. Was dat bemoeizucht van de kerk? Misschien soms wel. Maar in het algemeen ging het om een erg gezonde visie.”*

Gerard Lukken, *De onvervangbare weg van de liturgie*, 1980, p. 62.

‘Buitenperspectief’

Aansluiten bij de ervaring en verlangens van mensen vandaag

Ignace Verhack, *Gegevenheid. Pleidooi voor een postseculier geloven*, Averbode, 2019.

Niet enkel smekende en interveniërende dimensie, maar net dankende en lovende houding van de zegening schenken hoop en bevrijding

Utrecht, 25 November 2022

Najaarsbijeenkomst Genootschap voor Liturgiestudie (www.liturgiestudie.nl)

Dr. Samuel Goyvaerts, Tilburg School of Catholic Theology, s.h.goyvaerts@tilburquuniversity.edu

Met dank aan Joris Polfliet voor het ter beschikking stellen van zijn tekst ‘Alles is gezegend’. Over liturgische zegeningen, 67ste Liturgisch Congres, ‘Wees onze Gast’. Perspectieven voor huisliturgie, 14-15 November 2022. Verschijnt bij uitgeverij Halewijn in *Cahiers voor praktische Theologie*